

Osavuositarkastus 1.1.-30.4.2023

4404/02.02.02/2023

Kaupunginhallitus 05.06.2023 § 155

Valmistelija: talousjohtaja Hellevi Kunnas, puh. 020 615 5054, hellevi.kunnas(at)kouvola.fi

Kouvolan kaupungin kertynyt alijäämä on -0,5 milj. euroa vuoden 2023 alun tilanteessa. Vuosi 2023 on historiallisen sote-uudistuksen ensimmäinen vuosi, jolloin sosiaali- ja terveydenhuollon sekä palo- ja pelastustoimen kustannukset eivät ole enää kuntien vastuulla. Uudistus muutti kuntien meno- ja tulorakennetta merkittävästi, kun toimintakuluista sekä verotuloista ja valtionosuuksista siirtyi yli puolet hyvinvointialueille. Toiminnassa tapahtunut muutos on huomioitava vertailussa edelliseen vuoteen.

Vuoden 2023 ylijäämän arvioidaan toteutuvan noin 0,7 milj. euroa talousarviota paremmin. Toimintakulujen osalta kustannuspaineita muodostuu valtakunnallisten palkkatkaisujen, yleisen kustannustason sekä sääolosuhteiden vuoksi. Toimielimet velvoitetaan tekemään korvaavia toimenpiteitä talousarvioylijäämien kattamiseksi.

Toimintatuottojen arvioidaan toteutuvan talousarvion mukaisesti. Varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain muutos 1.3.2023 vähentää hoitopäivämaksuja noin 30 % kuluvana vuonna. Toimintakulujen ennusteessa ylitys talousarvioon nähden on noin 1,6 milj. euroa. Merkittävin poikkeama talousarvioon nähden muodostuu kesäkuussa maksettavien kertaerien vaikutuksesta, noin 1,7 milj. euroa (sis. sosiaalikulut) sekä kasvatuksen ja opetuksen sijaismäärärahojen kasvusta. Haasteita talouden toteutumisen arvioimiseen tuovat energian- ja polttoaineiden sekä aineiden ja tarvikkeiden hintataso. Yleinen kustannustason nousu on vaikuttanut myös palveluiden ostoihin. Lämmityskulujen poikkeaman oletetaan tasoittuvan kesäkuukausien aikana. Poikkeuksellisen runsaslumisen ja pitkittynyt talvi on nostanut alkuvuoden kustannuksia, joiden kattaminen kesän aikana säästötoimenpitein on haastavaa. Kustannuksiin vaikuttaa myös, että esim. valmistavan opetuksen valtionosuus ja S2 kielen opetuksen tuki maksetaan takautuvasti edellisvuoden perusteella, joten näiden osalta menot ja tulot kohdistuvat osittain eri vuosille.

Kuntaliiton veroennustekehikon mukaan verotulojen ennakoitaan kertyvän talousarviossa ennakoitua paremmin. Valtionosuuksien kertymä toteutuu talousarvion mukaisesti. Tilikauden ylijäämäksi muodostuu 12,6 milj. euroa.

Toimialat veloitetaan tekemään korvaavia toimenpiteitä talousarviolitysten kattamiseksi sekä noudattamaan tiukkaa kulukuria. Toimielimittäin alustavasti suunniteltuja toimenpiteitä ovat mm:

Kasvatus ja opetuslautakunta

- kulujen kertymisen tarkka seuranta ja yksiköiden talousjohtamisen lisäys
- varhaiskasvatuksen varahenkilöjärjestelmän vahvistaminen sekä kokonaispedagogisen johtajuuden edelleen kehittäminen
- tarkennukset tuntikehykseen sekä perusopetuksessa että lukiossa
- sairaspoissaolojen kasvun haltuunotto
- sijaisten käytön minimointi ja korvaavan työn lisääminen

Tekninen lautakunta

- kehittämis- ja sopeuttamistoimien mukainen laatutason lasku yhdyskuntatekniikan palvelussa

Toimintatuotot ja -kulut

Toimintatuottoja on huhtikuun loppuun mennessä kertynyt 14,1 milj. euroa (32,1 %). Toimintakulujen toteutuma on -76,8 milj. euroa (32,7 %). Henkilöstökulujen toteutuma huhtikuun lopussa oli -43,3 milj. euroa. Palvelujen ostot olivat -18,2 milj. euroa (36,1 %).

Toimintakatteeksi muodostui -62,6 milj. euroa (33,1 %), muutos edelliseen vuoteen oli -64,2 %. Vertailussa edelliseen vuoteen on huomioitava, että sosiaali- ja terveydenhuollon sekä palo- ja pelastustoimen toiminnat ovat siirtyneet hyvinvointialueiden järjestämisvastuulle. Kaupungin toiminnassa tapahtuneet muutokset huomioiden toimintakatteen muutos on 3 %.

Verotulot ja valtionosuudet

Verotulojen ja valtionosuuksien kertymä huhtikuun lopussa oli 96,2 milj. euroa. Kunnallisveroja on kertynyt 76,0 milj. euroa eli 42,3 milj. euroa (-35,7 %) edellisvuotta vähemmän. Yhteisöverojen kertymä huhtikuun lopussa oli 12,5 milj. euroa eli noin 26,7 % edellisvuotta alhaisempi. Kiinteistöverokertymä on 2,1 milj. euroa. Vertailussa edelliseen vuoteen on huomioitava hyvinvointialueille siirtynyt osuus rahoituksesta. Alkuvuodesta verotuloja kertyy suhteellisesti enemmän, kun verotulotilitykset sisältävät vuoden 2022 eli aiemman järjestelmän perusteella saatuja verotuloja. Kokonaisuutena verotulojen arvioidaan toteutuvan 3 milj. euroa talousarviota suurempina.

Valtionosuuksia on huhtikuun loppuun mennessä saatu 5,6 milj. euroa.

Investoinnit ja rahoitus

Investointimenoja on huhtikuun loppuun mennessä toteutunut 2,8 milj. euroa ja investointituloja noin 0,1 milj. euroa. Pitkäaikaista rahalaitoslainaa on lyhennetty 7,3 milj. euroa. Uutta pitkäaikaista lainaa on nostettu huhtikuun loppuun mennessä 20,0 milj. euroa.

Henkilöstö

Kouvolan kaupungin palveluksessa oli huhtikuun 2023 lopussa yhteensä 2948 viranhaltijaa/työntekijää, joista vakinaisia oli 2204. Määräaikaista henkilöstöä oli 558 ja palkkatuella työllistettyjä 186. Henkilöstömäärä on vähentynyt edellisvuodesta 95:lla eli 3,1 prosentilla. Muutoksen taustalla on erityisesti hyvinvointialueiden toiminnan käynnistyminen. Kouvolan kaupungilta siirtyi Kymenlaakson hyvinvointialueen palvelukseen 1.1.2023 alkaen liikkeenluovutuksella yhteensä 67 työntekijää, joista 56 oli vakinaisia ja 11 määräaikaisia. Henkilöstömäärä henkilötyövuosina on yhteensä 2 659,36.

Henkilöstömenojen toteuma on 43,3 milj. euroa (31,6 %). Henkilöstömenot ovat vähentyneet viime vuodesta 4,2 prosentilla. Yksityisten alojen sopimusmalli johtaa henkilöstökulujen kasvuun myös kunta-alalla. Kunta-alan työ- ja virkaehtosopimusten allekirjoituspöytäkirjaan on sisältynyt perälautatarkastelu liittyen vuosien 2023 ja 2024 sopimuskorotuksiin. Perälautatarkastelun perusteella pysyvien sopimuskorotusten kustannusvaikutus vuositasolla vuonna 2023 on 1,0 % ja kertaerien 1,1 %. Vuosikeskiarvon muutos on 1,8 %. Kunta-alalla toteutetaan yleiskorotukset, paikalliset järjestelyerät ja kehittämisohjelmaerät 1.6.2023 alkaen.

Sairauspoissaoloja on ollut keskimäärin 7,4 kalenteripäivää henkilötyövuotta kohden, mikä on 1,0 kalenteripäivää edellisvuotta vähemmän. Työkyvyn toimintamalli on päivitetty maaliskuussa. Korvaavan työn käytön edistäminen sairauspoissaolojen vähentämiseksi on myös aloitettu yhteistyössä palvelujen kanssa. Suomen Terveystalo Oy irtisanoi henkilöstön työterveyspalveluja koskevan sopimuksen päättymään 30.6.2023. Työterveyspalvelujen palveluntuottajasta päätettiin toukokuussa kilpailutuksen perusteella.

Kouvolan kaupungin osavuosikatsaus 1.1.-30.4.2023 ja kaupunginhallituksen alaisen toiminnan osavuosikatsaus 1.1.-30.4.2023 ovat **liitteenä**.

Talousjohtaja Hellevi Kunnas ja henkilöstöjohtaja Päivi Karhu ovat kokouksessa paikalla asiantuntijoina vastaamassa kysymyksiin.

Lisätietoja: talousjohtaja Hellevi Kunnas, puh. 020 615 5054, hellevi.kunnas(at)kouvola.fi ja henkilöstöjohtaja Päivi Karhu, puh. 020 615 4001, paivi.karhu(at)kouvola.fi

Kaupunginjohtajan ehdotus:

Kaupunginhallitus päättää

1. merkitä Kouvolan kaupungin osavuosisikatsauksen 1.1.-30.4.2023 ja kaupunginhallituksen alaisen toiminnan osavuosisikatsauksen 1.1.-30.4.2023 tiedoksi.
2. velvoittaa toimielimet tekemään korvaavia toimenpiteitä talousarvioylitysten kattamiseksi sekä noudattamaan erittäin tiukkaa talouskuria.
3. ehdottaa kaupunginvaltuustolle, että
kaupunginvaltuusto päättää merkitä Kouvolan kaupungin osavuosisikatsauksen 1.1.-30.4.2023 tiedoksi.

Kaupunginhallituksen päätös:

Kaupunginhallitus päätti

1. merkitä Kouvolan kaupungin osavuosisikatsauksen 1.1.-30.4.2023 ja kaupunginhallituksen alaisen toiminnan osavuosisikatsauksen 1.1.-30.4.2023 tiedoksi.
2. velvoittaa toimielimet tekemään korvaavia toimenpiteitä talousarvioylitysten kattamiseksi sekä noudattamaan erittäin tiukkaa talouskuria.
3. ehdottaa kaupunginvaltuustolle, että
kaupunginvaltuusto päättää merkitä Kouvolan kaupungin osavuosisikatsauksen 1.1.-30.4.2023 tiedoksi.

Kaupunginhallitus myönsi läsnäolo- ja puheoikeuden talousjohtaja Hellevi Kunnakselle ja henkilöstöjohtaja Päivi Karhulle. He olivat asiantuntijoina läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyn aikana.
